

Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων απέστειλε σήμερα στον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Γεώργιο Φλωρίδη με κοινοποίηση στον Υφυπουργό Δικαιοσύνης κ. Ιωάννη Μπούγα την παρακάτω επιστολή με θέμα: «Προστασία δικαστικών λειτουργών κατά την συνεδρίαση του Δικαστηρίου από ακραίες συμπεριφορές δικηγόρων»

**ΕΝΩΣΗ
ΔΙΚΑΣΤΩΝ & ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(ΠΡΩΗΝ ΣΧΟΛΗ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ)
ΚΤΙΡΙΟ 6 –ΓΡΑΦΕΙΟ 210
ΤΗΛ: 213 215 6114
e- mail: endikeis@otenet.gr**

Αθήνα, 23-06-2025
Αρ. πρωτ.: 277

**Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης
κ. Γεώργιο Φλωρίδη
κοιν: Υφυπουργό Δικαιοσύνης
κ. Ιωάννη Μπούγα**

**Θέμα: Προστασία δικαστικών λειτουργών κατά την συνεδρίαση του Δικαστηρίου από
ακραίες συμπεριφορές δικηγόρων**

Γενικές Παρατηρήσεις- Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα – Το υφιστάμενο πλαίσιο

Το τελευταίο διάστημα με ιδιαίτερη ανησυχία έχουμε παρακολουθήσει την αύξηση περιστατικών ακραίων και, ορισμένες φορές, βίαιων συμπεριφορών πολιτών και δικηγόρων σε βάρος δικαστικών λειτουργών. Συμπεριφορές διαπόμπευσης δικαστικών λειτουργών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και παρεμπόδισής τους να επιτελέσουν αυτά ευτελίζουν τις διαδικασίες, υποβαθμίζουν τον θεσμικό ρόλο του δικαστή και κλονίζουν την εμπιστοσύνη των

πολιτών στη δικαιοσύνη, η οποία προϋποθέτει εκτός των άλλων αυτονοήτως σεβασμό στις διαδικασίες απονομής της. Χαρακτηριστική ως προς τη σημασία της προστασίας του κύρους της δικαστικής εξουσίας είναι η νομολογία του ΕΔΔΑ, κατά την οποία αυτό που διακυβεύεται είναι η εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέουν τα δικαστήρια σε μια δημοκρατική κοινωνία στον κατηγορούμενο, όσον αφορά τις ποινικές διαδικασίες, καθώς και στο ευρύ κοινό (βλ. ΕΔΔΑ, Κυπριανού κατά Κύπρου, 73797/01, 15-12-2005, §172). Η αντιμετώπιση τέτοιων συμπεριφορών, εξάλλου, συνδέεται κατ' ουσία με την προστασία της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας του Δικαστή, ο οποίος είναι αναγκαίο να προστατεύεται αποτελεσματικά από τέτοιες παρεμβάσεις. Συναφής είναι η Σύσταση RM/Rec(2010)12 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη σχετικά με τους δικαστές: ανεξαρτησία, αποτελεσματικότητα και ευθύνες, σύμφωνα με την οποία (§13) «θα πρέπει να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για τον σεβασμό, την προστασία και την προώθηση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας των δικαστών», ενώ στο επεξηγηματικό υπόμνημά της εξηγείται ότι τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν νόμους όπως οι διατάξεις περί «περιφρόνησης του δικαστηρίου» (contempt of court) που υπάρχουν ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη και επισημαίνεται ότι η έννοια της περιφρόνησης του δικαστηρίου (είτε αστική - παραβίαση δικαστικής απόφασης - είτε ποινική, συγκεκριμένα, ασέβεια προς την εξουσία του δικαστηρίου) προέρχεται από το common law και αποτελεί μέρος του μηχανισμού που επιτρέπει στα δικαστήρια να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει αδικαιολόγητη παρέμβαση στη δικαστική διαδικασία και ότι οι δικαστικές διαταγές τηρούνται (σελ. 21 και υποσημ. 1).

Επί του παρόντος, στο πλαίσιο της ημεδαπής έννομης τάξης, οι δυνατότητες και υποχρεώσεις του δικαστή που βρίσκεται αντιμέτωπος με τέτοιες συμπεριφορές προκύπτουν κυρίως από τις διατάξεις των άρθρων 207 ΚΠολΔ και 336 ΚΠΔ, σε συνδυασμό και με αυτές των άρθρων 38 και 39 ΚΠΔ, σε περίπτωση στοιχειοθέτησης αξιόποινης πράξης. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει η διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των δικηγόρων σε σχέση με τους υπόλοιπους πολίτες, καθώς, ενώ στην περίπτωση των υπολοίπων πολιτών προβλέπεται, η επιβολή χρηματικής ποινής, είτε αποβολής - απομάκρυνσης, είτε κράτησης έως 24 ωρών, για τις αντίστοιχες συμπεριφορές δικηγόρων προβλέπεται διαφορετική αντιμετώπιση. Ειδικότερα, ως προς την πολιτική δίκη, από τη διάταξη του άρθρου 207§2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν αυτός που θορυβεί ή ο παραβάτης (των μέτρων που έχουν ληφθεί ή των διαταγών που έχουν δοθεί) είναι δικηγόρος, το δικαστήριο ανακοινώνει το πειθαρχικό παράπτωμα κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 155 του Κώδικα Δικηγόρων. Εξάλλου, ως προς την ποινική δίκη, στη διάταξη του άρθρου 336 §2 ΚΠΔ, προβλέπεται ότι το Δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κατά του συνηγόρου που δημιουργεί θόρυβο ή δείχνει ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν μόνο τις πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στις περ. α' και β' του άρθρου 142 του Κώδικα Δικηγόρων, ήτοι αυτές της σύστασης και της επίπληξης, αφού μάλιστα προηγηθεί σύντομη διακοπή της συνεδρίασης για να προετοιμάσει ο συνήγορος την υπεράσπισή του, ενώ, σε

περίπτωση σοβαρής διατάραξης της συνεδρίασης ή βαριάς και επανειλημμένης προσβλητικής συμπεριφοράς κατά του δικαστηρίου ή μέλους του, το δικαστήριο, πέραν της υποχρέωσης ανακοίνωσης αξιόποινης πράξης, υποχρεούται να υποβάλλει πειθαρχική αναφορά ενώπιον του Προέδρου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, διαβιβάζοντας αντίγραφα των πρακτικών της δίκης για την κίνηση της προβλεπόμενης στον Κώδικα Δικηγόρων πειθαρχικής διαδικασίας. Περαιτέρω, στην περίπτωση που η συμπεριφορά του πολίτη ή δικηγόρου πληροί τα στοιχεία κάποιας αξιόποινης πράξης, για τον μεν πολίτη είναι δυνατή η άμεση σύλληψη και εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας (βλ. άρθρο 116 ΚΠΔ), για τον δε δικηγόρο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων (βλ. άρθρο 39 §§ 3 και 4), η σύλληψη, για οποιαδήποτε αιτία, απαγορεύεται όταν ο δικηγόρος χειρίζεται υπόθεση στο ακροατήριο και μέχρι την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, καθώς και κατά τη διάρκεια λήψης απολογίας εντολέα του ενώπιον ανακριτή, ενώ αποκλείεται και η εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας (άρθρο 39 §4 Κώδικα Δικηγόρων), η οποία σε κάθε περίπτωση δεν εφαρμοζόταν στην πράξη ενώπιον των Εφετείων, τα οποία θα είναι αρμόδια, λόγω της ιδιάζουσας δωσιδικίας των δικηγόρων.

Ενόψει των ανωτέρω, το ισχύον καθεστώς φαίνεται επαρκές όσον αφορά την αντιμετώπιση οποιασδήποτε συμπεριφοράς πολιτών, όχι όμως και όσον αφορά την αντιμετώπιση ακραίων συμπεριφορών δικηγόρων. Τούτο διότι, το δικαστήριο στο ακροατήριο του οποίου λαμβάνει χώρα ακόμα και μία βίαιη συμπεριφορά περιορίζεται στη δυνατότητα επιβολής των πειθαρχικών ποινών της σύστασης και της επίπληξης και της σύνταξης αναφοράς και έκθεσης προκειμένου να ακολουθηθεί, εκ των υστέρων, η πειθαρχική και ποινική διαδικασία, ενώ στερείται, στην πραγματικότητα οποιουδήποτε μέσου προκειμένου να επιβάλει τη συμμόρφωση του δικηγόρου, να εμποδίσει επανάληψη της συμπεριφοράς του και να διασφαλίσει την ομαλή διεξαγωγή της δίκης. Χαρακτηριστικό της ανεπάρκειας των υφιστάμενων διατάξεων είναι ότι κατά το γράμμα, τουλάχιστον, της διάταξης του άρθρου 39 §4 Κώδικα Δικηγόρων, η σύλληψη του δικηγόρου κατά τη διάρκεια της δίκης ή της ανάκρισης δεν επιτρέπεται για οποιαδήποτε αιτία, ήτοι ακόμα και για την ενδεχόμενη τέλεση κακουργήματος στο ακροατήριο, με αποτέλεσμα να προτείνεται η συσταλτική ερμηνεία της διάταξης αυτής (βλ. Σ. Μπαλτά σε Κ. Γώγου/Ι. Κωνσταντίνου, Κώδικας Δικηγόρων, άρθρο 39 αρ. 23).

Σημειωτέον ότι συμπεριφορές δικηγόρων που υπερβαίνουν τα επιτρεπόμενα όρια, ανεξαρτήτως της συχνότητας ή σπανιότητάς τους, αυτονοήτως λειτουργούν δυσμενέστερα ως προς το κύρος της δικαστικής εξουσίας από αντίστοιχες συμπεριφορές απλών πολιτών, λόγω του ιδιαίτερου ρόλου των δικηγόρων ως συλλειτουργών της δικαιοσύνης (άρθρο 2 Κώδικα Δικηγόρων), ο οποίος συνεπάγεται και ευθύνη διατήρησης της εμπιστοσύνης των πολιτών σε αυτή. Κατά τη σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ, οι δικηγόροι, ενόψει της κεντρικής θέσης τους στην απονομή δικαιοσύνης, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στο να διασφαλίσουν ότι τα δικαστήρια, η αποστολή των

οποίων είναι πρωταρχικής σημασίας σε ένα κράτος δικαίου, απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης του κοινού (βλ. ΕΔΔΑ, Morice κατά Γαλλίας, 29369/2010, 23-4-2015, §132).

Το διεθνές πλαίσιο

Ως προς την έρευνα των μέσων αντιμετώπισης του ζητήματος σε άλλες έννομες τάξεις, ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι:

Στα περιβάλλοντα των δικαιοδοσιών του common law, το ζήτημα αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της ευρύτερης έννοιας της περιφρόνησης του δικαστηρίου (contempt of court). Ειδικότερα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, η περιφρόνηση του δικαστηρίου αναφέρεται σε ενέργειες που δεν σέβονται την εξουσία του δικαστηρίου, διαταράσσουν τη διαδικασία ή υπονομεύουν τη νομική διαδικασία. Μεταξύ άλλων στην έννοια αυτή εμπίπτουν και ενέργειες που παρεμποδίζουν τη δικαιοσύνη, όπως η διατάραξη της δικαστικής διαδικασίας. Οι ποινές περιλαμβάνουν πρόστιμα ή και φυλάκιση. Στην ομοσπονδιακή νομοθεσία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και συγκεκριμένα στη διάταξη του Title 18, United States Code, Section 401, όπως ισχύει μετά την τελευταία του τροποποίηση το έτος 2002, παρέχεται ορισμός κατά τον οποίο περιφρόνηση δικαστηρίου συνιστά, εκτός των άλλων, κάθε ανάρμοστη συμπεριφορά οποιουδήποτε προσώπου ενώπιον δικαστηρίου ή τόσο κοντά σε αυτό ώστε να παρεμποδίζεται η απονομή της δικαιοσύνης και κάθε ανάρμοστη συμπεριφορά οποιουδήποτε λειτουργού («officer») του δικαστηρίου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι δικηγόροι, κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Με βάση δε την ίδια ως άνω διάταξη, κάθε ομοσπονδιακό δικαστήριο τιμωρεί την περιφρόνηση με φυλάκιση ή χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές. Αξίζει να παρατηρηθεί ότι αρμόδιο για την επιβολή της ποινής είναι το ίδιο το δικαστήριο ενώπιον του οποίου τελέστηκε το έγκλημα και μάλιστα κατά την ίδια συνεδρίαση, ενώ η διάταξη εμφανίζεται πιο αυστηρή για δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους, αφού για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος δεν απαιτείται αντικειμενικά η παρεμπόδιση της απονομής της δικαιοσύνης, όπως συμβαίνει για όλα τα υπόλοιπα πρόσωπα. Στην Αυστραλία, η έννοια του criminal contempt έχει διαπλαστεί από τη νομολογία και ισχύει ως common law, με βάση το precedence των αυστραλιανών δικαστηρίων. Καθώς πρόκειται για έννοια common law που δεν έχει αποτυπωθεί σε νόμο (act), τα επιμέρους στοιχεία του παραμένουν ρευστά και εξειδικεύονται κατά περίπτωση από τα δικαστήρια. Γενικώς, όμως, ως criminal contempt ορίζεται η λόγω ή/και έργω παρεμπόδιση της λειτουργίας των δικαστηρίων. Η νομολογία έχει επεκτείνει την έννοια του criminal contempt και σε πράξεις που λαμβάνουν χώρα εκτός του ακροατηρίου, αλλά δύνανται να επηρεάσουν δυσμενώς τη διαδικασία, όπως λ.χ. η απόπειρα επηρεασμού ενόρκων (contempt in the face of the court και contempt in the back of the court). Η νομολογία πάντως έχει εντοπίσει ως κύριες μορφές criminal

contempt τις κάτωθι: α. παρεμπόδιση ή διατάραξη συνεδρίασης δικαστηρίου, β. η απρεπής συμπεριφορά έναντι δικαστικών λειτουργών και υπαλλήλων, γ. η άρνηση του μάρτυρα να απαντήσει σε ερώτηση που του έγινε, δ. η χωρίς άδεια μαγνητοφώνηση ή/και μαγνητοσκόπηση συνεδρίασης δικαστηρίου. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι στην Αυστραλία, όπως και στις περισσότερες δικαιοδοσίες του common law, η εξουσία εκδίκασης του criminal contempt ανήκει εγγενώς στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου αυτή τελέστηκε.

Σε γενικές γραμμές σε διάφορες χώρες της Ευρώπης τα δικαστήρια, σε περιπτώσεις ανυπακοής στα μέτρα του δικαστηρίου (π.χ. αφαίρεση λόγου) και προσβολής του δικαστηρίου κατά τη διάρκεια των διαδικασιών, μπορούν να επιβάλλουν σε δικηγόρους τα εξής: α) απομάκρυνση από την αίθουσα, β) πρόστιμα ως ποινές τάξης, γ) ποινικές κυρώσεις σε περιπτώσεις σοβαρότερων προσβολών. Οι πειθαρχικές ποινές καθαυτές επιβάλλονται από τους δικηγορικούς συλλόγους κατά γενικό κανόνα. Ειδικότερα, στην Ισπανία, εφόσον η συμπεριφορά δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα, μπορούν να επιβάλλονται από την αρχή ενώπιον της οποίας διεξάγεται η διαδικασία, ή σε ξεχωριστή διαδικασία, προειδοποίηση ή πρόστιμο το ανώτατο ποσό του οποίου είναι εκείνο που προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα ως ποινή για πλημμελήματα, με δικαίωμα προσφυγής κατ' αυτών. Στη Γαλλία, στην ποινική δίκη εάν ένα πρόσωπο – συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων - διαταράσσει με οποιονδήποτε τρόπο την τάξη κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, ο πρόεδρος του δικαστηρίου μπορεί να διατάξει την απομάκρυνσή του από την αίθουσα. Εάν το εν λόγω πρόσωπο αντισταθεί ή προκαλέσει διαταραχή κατά την εκτέλεση αυτού του μέτρου, μπορεί να τεθεί υπό κράτηση, να δικαστεί και να τιμωρηθεί με φυλάκιση δύο ετών. Στην πολιτική δίκη ομοίως μπορεί να διαταχθεί η απομάκρυνσή του. Κατά τα λοιπά, οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από τα πειθαρχικά σώματα των δικηγορικών συλλόγων. Στην Πολωνία το δικαστήριο μπορεί να επιπλήξει ή και να αποβάλει από την αίθουσα οποιοδήποτε πρόσωπο και δικηγόρο που παραβιάζει την ακεραιότητα, την τάξη και την ηρεμία των διαδικασιών, και σε περίπτωση προσβολής του δικαστηρίου ή των προσώπων που μετέχουν στη διαδικασία ή άλλων αρχών να επιβάλει ως πειθαρχικό μέτρο χρηματικό πρόστιμο (μέχρι 700 €) ή φυλάκιση μέχρι 14 ημερών (ειδικά σε κρατούμενο μπορεί να επιβάλει ποινές σύμφωνα με το σωφρονιστικό δίκαιο).

Στη Ρωσική Ομοσπονδία προβλέπεται η περιφρόνηση δικαστηρίου ως ποινικό αδίκημα, τιμωρούμενο με χρηματική ποινή ή κοινωνική εργασία ή κράτηση, καθώς και διατάξεις επιβολής μέτρων τάξης, που προβλέπονται στους κώδικες πολιτικής και ποινικής δικονομίας. Ειδικότερα, στον κώδικα ποινικής δικονομίας προβλέπεται ότι εάν παραβιαστεί η τάξη κατά τη συνεδρίαση δικαστηρίου ή εάν πρόσωπο παρόν στην αίθουσα αρνείται να συμμορφωθεί προς τις διαταγές του διευθύνοντος τη συζήτηση και αφού έχει προηγουμένως προειδοποιηθεί για το παράνομο της συμπεριφοράς του, είτε θα οδηγηθεί εκτός της αίθουσας είτε θα του επιβληθεί πρόστιμο τάξης, ενώ εάν ο εισαγγελέας ή συνήγορος διαδίκου αρνείται να συμμορφωθεί προς τις υποδείξεις του

διευθύνοντας τη συζήτηση, η διαδικασία μπορεί να ανασταλεί με απόφαση του δικαστηρίου, εφόσον είναι αδύνατη η αντικατάσταση του υπαίτιου προσώπου από άλλο. Στην περίπτωση αυτή, ενημερώνεται ο προϊστάμενος της εισαγγελίας ή ο πρόεδρος του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Αντίστοιχα στον κώδικα πολιτικής δικονομίας προβλέπεται η δυνατότητα, μετά την προειδοποίηση, απομάκρυνσης οποιουδήποτε προσώπου, η δυνατότητα επιβολής προστίμου και η διαβίβαση στις αρμόδιες αρχές σε περίπτωση που η πράξη διατάραξης στοιχειοθετεί και ποινικό αδίκημα.

Τρόποι αντιμετώπισης

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι πιθανοί τρόποι αντιμετώπισης του προβλήματος τυχόν συμπεριφορών δικηγόρων που διαταράσσουν την ομαλή διεξαγωγή της δίκης υπερβαίνοντας τα επιτρεπόμενα όρια είναι είτε η άμεση ποινική αντιμετώπιση της συμπεριφοράς με τη θέσπιση ειδικού νομικού πλαισίου περί περιφρόνησης του δικαστηρίου, είτε η δυνατότητα επιβολής ουσιαστικά αποτρεπτικών πειθαρχικών ποινών από το δικαστήριο, είτε η απομάκρυνση του δικηγόρου από την αίθουσα του δικαστηρίου. Συνεκτιμώντας τις ιδιαιτερότητες της ημεδαπής έννομης τάξης που θα καθιστούσαν μάλλον δυσχερή την αντιμετώπιση του ζητήματος μέσω της έννοιας της περιφρόνησης του δικαστηρίου, τη σημασία προστασίας της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στη δίκαιη δίκη, καθώς και την αρχή της αναλογικότητας, θεωρούμε ότι θα πρέπει να προτιμηθεί, ως πλέον ήπια, η λύση της δυνατότητας, σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις σοβαρής διατάραξης της συνεδρίασης ή βαριάς και επανειλημμένης προσβλητικής συμπεριφοράς κατά του δικαστηρίου ή μέλους του (κατά την ήδη χρησιμοποιούμενη διατύπωση του άρθρου 336 §2 ΚΠΔ), απομάκρυνσης του δικηγόρου από την αίθουσα του δικαστηρίου και αποβολής του από τη συγκεκριμένη δίκη, παράλληλα με την ήδη υφιστάμενη υποχρέωση υποβολής πειθαρχικής αναφοράς και, εφόσον συντρέχει περίπτωση αξιόποινης πράξης, σύνταξης έκθεσης και διαβίβασής της στον εισαγγελέα (άρθρο 39 ΚΠΔ). Αυτονόητο είναι ότι η απομάκρυνση θα μπορεί, όπως γενικά οι ποινές τάξεις, εν ανάγκη να εκτελεστεί με τη συνδρομή της αστυνομικής φρουράς, ενώ περιπτώσεις απείθειας ή αντίστασης του δικηγόρου μπορούν να αντιμετωπιστούν με τις ήδη ισχύουσες διατάξεις, με την επισήμανση ότι στην περίπτωση αυτή, ενόψει της αποβολής του, ο δικηγόρος δεν θα χειρίζεται πλέον την υπόθεση στο ακροατήριο, οπότε είναι δυνατή σε περίπτωση τέλεσης αυτόφωρου εγκλήματος η σύλληψή του, ανεξάρτητα από τη μη δυνατότητα εκδίκασης της υπόθεσης με την αυτόφωρη διαδικασία. Εξάλλου, θα πρέπει να προβλεφθεί υποχρέωση διακοπής της ποινικής δίκης, εφόσον ο διάδικος του οποίου ο δικηγόρος αποβλήθηκε το ζητήσει προκειμένου να παρασταθεί με (ή να εκπροσωπηθεί από) άλλο δικηγόρο της επιλογής του και υποχρέωση αυτεπάγγελτης αναβολής της πολιτικής δίκης σε σύντομη κατά το δυνατό δικάσιμο, προς

διασφάλιση του δικαιώματος στη δίκαιη δίκη. Ανάγκη εφαρμογής των ανωτέρω προβλέψεων περί διακοπής ή αναβολής της δίκης κατ' αρχήν δεν υφίσταται όταν ο διάδικος παρίσταται με ή εκπροσωπείται από περισσότερους του ενός δικηγόρων. Στην περίπτωση της εκπροσώπησης απόντος διαδίκου από δικηγόρο σε ποινική δίκη, οπότε δεν θα είναι δυνατή η υποβολή σχετικού αιτήματος, θα πρέπει να προβλεφθεί υποχρεωτική διακοπή της συζήτησης της υπόθεσης και κλήτευση του απόντος διαδίκου με την επίδοση σε εκείνον αποσπάσματος των πρακτικών στα οποία θα έχει καταχωριστεί η αποβολή του συνηγόρου του και η διάταξη περί διακοπής. Τέλος, τυχόν ιδιαίτερες περιπτώσεις (π.χ. ανάγκης παράστασης με περισσότερους από έναν δικηγόρους ή μη επάρκειας του χρόνου της διακοπής) είναι αυτονοήτως δυνατόν να αντιμετωπιστούν με την εφαρμογή των γενικών διατάξεων.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Ενόψει των ανωτέρω, προτείνονται οι εξής αλλαγές στις σχετικές διατάξεις των κωδίκων πολιτικής και ποινικής δικονομίας:

Στην παρ. 2 του άρθρου 207 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται νέα δεύτερο και τρίτο εδάφια και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Αν αυτός που θορυβεί ή ο παραβάτης είναι δικηγόρος, το δικαστήριο, είτε πρόκειται για συνεδρίαση στο ακροατήριο, είτε πρόκειται για ενέργεια πράξης έξω από αυτό, εφαρμόζει το άρθρο 155 του Κώδικα Δικηγόρων. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις σοβαρής διατάραξης της συνεδρίασης ή βαριάς και επανειλημμένης προσβλητικής συμπεριφοράς κατά του δικαστηρίου ή μέλους του, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την απομάκρυνση του δικηγόρου από την αίθουσα του δικαστηρίου, η οποία σε περίπτωση μη εκούσιας συμμόρφωσης εκτελείται με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής, και την αποβολή του από τη συγκεκριμένη δίκη. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον ο διάδικος του οποίου ο πληρεξούσιος δικηγόρος αποβλήθηκε δεν παρίσταται και με άλλον δικηγόρο, η υπόθεση αναβάλλεται αυτεπαγγέλτως σε σύντομη κατά το δυνατόν δικάσιμο, κατά την οποία ο διάδικος αυτός οφείλει να παρασταθεί με άλλον δικηγόρο της επιλογής του».

Στην παρ. 2 του άρθρου 336 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθενται νέα τέταρτο και πέμπτο εδάφια και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

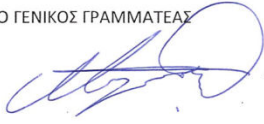
«2. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κατά του συνηγόρου που δημιουργεί θόρυβο ή δείχνει ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν μόνο τις πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 142 του Κώδικα Δικηγόρων [ν. 4194/2013, (Α' 208)]. Σε περίπτωση σοβαρής διατάραξης της συνεδρίασης ή βαριάς και επανειλημμένης προσβλητικής συμπεριφοράς κατά του δικαστηρίου ή μέλους του το δικαστήριο, πέραν της υποχρέωσης ανακοίνωσης αξιόποινης

πράξης του άρθρου 38, υποχρεούται να υποβάλλει πειθαρχική αναφορά ενώπιον του Προέδρου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, διαβιβάζοντας αντίγραφα των πρακτικών της δίκης για την κίνηση της διαδικασίας των άρθρων 152 έως 159 περί πειθαρχικής διαδικασίας του Κώδικα Δικηγόρων. Αν απαγγελθεί πειθαρχική κατηγορία κατά του συνηγόρου, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, γίνεται αμέσως σύντομη διακοπή της συνεδρίασης, για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις σοβαρής διατάραξης της συνεδρίασης ή βαριάς και επανειλημμένης προσβλητικής συμπεριφοράς κατά του δικαστηρίου ή μέλους του, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την απομάκρυνση του συνηγόρου από την αίθουσα του δικαστηρίου, η οποία σε περίπτωση μη εκούσιας συμμόρφωσης εκτελείται με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής, και την αποβολή του από τη συγκεκριμένη δίκη. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον διάδικο του οποίου ο συνήγορος αποβλήθηκε και αυτός δεν παρίσταται και με άλλον συνήγορο, διατάσσεται διακοπή της δίκης, προκειμένου ο διάδικος να διορίσει άλλο συνήγορο της επιλογής του. Σε περίπτωση αποβολής δικηγόρου ο οποίος εκπροσωπεί απόντα διάδικο, διατάσσεται διακοπή της δίκης, στην οποία κλητεύεται ο ως άνω διάδικος με την επίδοση αποσπάσματος στο οποίο περιλαμβάνεται η αποβολή του συνηγόρου του και η διάταξη περί διακοπής».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Χριστόφορος Σεβαστίδης
Εφέτης

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Παντελής Μποροδήμος
Πρωτοδίκης